

โรงเรียนบ้านดอนผอุง มีกลิ่นเหม็นจากบ่อขยะและ แมลงวันเป็นเพื่อน

written by กองบรรณาธิการ | พฤศจิกายน 28, 2018

โดย ดวงทิพย์ ฆารฤทธิ์

นักเรียนโรงเรียนบ้านดอนผอุงต้องกางมุ้งกินข้าวมานานกว่า 10 ปี เพราะแมลงวันจากบ่อขยะรบกวน

“เวลาได้กลิ่น [ขยะ] มีอาการเสบตา เสบคอ บางครั้งมีอาการเวียนศีรษะ ทำให้ไม่มีสมาธิเรียน บางครั้งพ่อ-แม่ ไม่อยากให้เราโรงเรียนเพราะควันจากการเผาขยะมีลักษณะเหมือนหมอกลอยมาที่โรงเรียน แต่ก็จำเป็นต้องมา แม่ก็จะให้เอาผ้าปิดจมูกมาด้วย ถ้าเลือกได้หนูก็ไม่อยากให้มีบ่อขยะ” เด็กนักเรียนคนหนึ่งและผู้ปกครองไม่ต้องการเปิดเผยชื่อเพราะเกรงกลัวอันตรายจากผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ เล่าถึงปัญหาที่พวกเขา กำลังเผชิญอยู่

คำบอกเล่าถึงลักษณะของกลิ่นเหม็นและอาการที่เกิดขึ้นของเด็กนักเรียนโรงเรียนบ้านดอนผอุงหลายคนสอดคล้องกัน เด็กนักเรียนอธิบายว่าลักษณะของกลิ่นเป็นกลิ่นเหม็นเน่าอย่างรุนแรง จะเหม็นมากในช่วงฤดูหนาว และบางที่เวลาอยู่ที่บ้าน เมื่อกลิ่นขยะแรงจนทำให้ทนกลิ่นและแมลงวันไม่ไหว ก็จะไปขออาศัยอยู่บ้านญาติในอีกหมู่บ้านหนึ่งที่อยู่ห่างจากบ่อขยะ

โรงเรียนบ้านดอนผองตั้งอยู่ที่บ้านดอนผอง ตำบลคูเมือง อำเภอวารินชำราบ ห่างจากบ่อขยะในความดูแลของเทศบาลเมืองวารินชำราบ 1.5 กิโลเมตร มีนักเรียนทั้งหมด 40 คน จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งนี้บ่อขยะดังกล่าวใช้ชื่อว่า “สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม” ตั้งอยู่ที่หมู่ 5 ตำบลคูเมือง มีพื้นที่ 282 ไร่ เปิดใช้งานเมื่อปี พ.ศ. 2541

ทั้งนี้ มีขยะจากองค์กรส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลฯ ที่รวมกำจัดขยะทั้งหมด 37 แห่ง โดยเข้ามาทิ้งบ่อฝังกลบประมาณ 300 ตันต่อวัน และมีโรงเตาเผากำจัดขยะติดเชื้ออีกหนึ่งแห่ง เพื่อกำจัดขยะจากโรงพยาบาลหลายแห่ง โดยมีปริมาณการเผากำจัดประมาณ 3-4 ตันต่อวัน

บ่อขยะในความรับผิดชอบของเทศบาลวารินชำราบกว่า 282 ไร่ แต่พื้นที่อยู่ในเขตหมู่บ้านดอนผอง ตำบลคูเมือง

“ตั้งแต่มีบ่อขยะเข้ามา ก็ไม่เคยมีใครมาดูแลผู้ได้รับผลกระทบ ซึ่งผลกระทบต่อหมู่บ้านดอนผองถือว่าสูงมาก จะให้ชาวบ้านย้ายบ้านหนี้ยากก็ไม่ได้ เขาก็อ้างเพียงว่าชุมชนก็ได้ประโยชน์จากบ่อขยะด้วย เช่น การไปเก็บขยะในบ่อมาขาย แต่ผมว่า ชีวิตของคนเรานั้นมีค่ามากกว่านั้น” วีรชาติ คำเชื้อ ครูสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์กล่าวถึงผลกระทบจากบ่อขยะต่อชุมชนบ้านดอนผอง

วีรชาติเล่าถึงปัญหาต่ออีกว่า “เวลากลิ่นเหม็นของขยะโชยมา เด็กนักเรียนจะไม่มีสมาธิเรียน ครูก็สอนไม่ได้ บางครั้งจำเป็นต้องปิดการเรียนการสอนก่อนเวลาเพราะทนกลิ่นเหม็นไม่ได้ ส่วนเรื่องของแมลงวัน ถ้าวันไหนที่บ่อขยะไม่ได้พ่นยาฆ่าแมลง ในช่วงเช้าของวันถัดมาจะมีแมลงวันเยอะ จนเด็กนักเรียนต้องนั่งเรียนและนั่งกินข้าวในโรงอาหารที่มีมุ้งกันไม่ให้แมลงเข้า”

ทั้งนี้ ก่อนหน้าที่เทศบาลเมืองวารินชำราบได้สนับสนุนการติดตั้งมุ้งถาวรโดยการร้องขอจากโรงเรียน เวลาพักเที่ยง

รับประทานอาหารกลางวัน โรงเรียนจะต้องรับมือกับแมลงวันโดยการซื้อมุ้งนอนมาวางให้นักเรียนเข้าไปกินข้าวเพื่อป้องกันอาหารและนักเรียนจากแมลงวันมานานกว่าสิบปี

น้ำบาดาลใต้ดินที่อาจมีสารพิษจากบ่อขยะปนเปื้อนเป็นข้อห่วงกังวลอีกเรื่องที่ชุมชนและโรงเรียนแห่งนี้ เนื่องจากน้ำประปาที่ใช้เป็นน้ำบาดาลที่มาจากใต้ดิน ซึ่งอยู่ใกล้กับบริเวณบ่อขยะ จึงกลัวว่าน้ำประปาอาจจะไม่ได้คุณภาพที่เหมาะสมแก่การบริโภคอุปโภค ปัจจุบันผู้ปกครองของนักเรียนต้องซื้อน้ำดื่มขวดให้ลูกมาดื่มที่โรงเรียน ซึ่งทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้นเกินความจำเป็น

โรงเรียนเคยนำปัญหาเหล่านี้ไปร้องเรียนถึงเทศบาลเมืองวารินชำราบ ผู้รับผิดชอบบ่อขยะ ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น พร้อมกับขอให้เข้ามาแก้ไขปัญหาลับต้นเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน โดยร้องขอให้ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ (แอร์) เพื่อให้ครูและนักเรียนสามารถดำเนินการเรียนการสอนภายในห้องที่มีปิดมิดชิดเวลาที่มียกกลิ่นเหม็นจากบ่อขยะจนไม่สามารถนั่งเรียนในห้องเรียนปกติได้ พร้อมกับมุงลวดในโรงอาหารเพื่อป้องกันจากแมลงวันและเครื่องกรองน้ำดื่มให้โรงเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

เครื่องปรับอากาศ (แอร์) เก่าใช้งานไม่ได้ที่เทศบาลวารินชำราบนำมาติดตั้งให้โรงเรียนบ้านดอนผดุง

การเยียวยาที่ไม่เต็มใจและไม่เพียงพอ

เมื่อวันที่ 10 ก.ค. 2561 ที่ผ่านมา ส.ต.ท.กฤษพัชญ์ พิมพ์เพ็ญ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนผอุง ยื่นหนังสือเกี่ยวกับปัญหาบ่อขยะถึงนายกเทศมนตรีอำเภอวารินชำราบ โดยหนังสือระบุว่า โรงเรียนบ้านดอนผอุงนั้นตั้งอยู่ใกล้บริเวณโรงกำจัดขยะของเทศบาลเมืองวารินฯ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงมาเป็นเวลานาน โรงเรียนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนและคณะกรรมการหมู่บ้าน ได้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้งระยะสั้นและระยะยาว

โดยสรุปปัญหาที่มีผลกระทบต่อนักเรียนโดยตรง คือ เรื่องกลิ่น เรื่องแมลงวัน และเรื่องน้ำบาดาล และข้อเสนอวิธีแก้ไขคือ หนึ่ง ปัญหาเรื่องกลิ่น จะต้องจัดห้องปลอดกลิ่นและมีอากาศบริสุทธิ์ด้วยการติดแอร์ฯ เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เป็นห้องพักหนึ่งห้อง สอง ปัญหาแมลงวัน จะต้องแก้ไขด้วยการติดตั้งมุ้งลวดที่โรงอาหารให้เด็กนักเรียน และสาม ปัญหาเรื่องน้ำบาดาล จะต้องแก้ไขโดยให้มีการตรวจคุณภาพน้ำบาดาลทุกๆ สามเดือนหรือถี่กว่านั้น และติดตั้งเครื่องกรองน้ำดื่มและน้ำใช้ในโรงเรียน

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดอนผอุงเปิดเผยหลังจากการเยียวยาของเทศบาลวารินฯ ว่า “หลังจากยื่นหนังสือร้องเรียนเทศบาลเมืองวารินฯ ได้มาติดตั้งมุ้งลวดที่โรงอาหารให้ พร้อมกับติดเครื่องกรองน้ำอันเล็กหนึ่งอัน และติดแอร์ฯ ให้สองตัว ตามคำขอของทางโรงเรียน”

แต่เครื่องแอร์ฯ ที่นำมาติดนั้นกลับเป็นเครื่องเก่า สภาพใช้งานไม่ได้ ส่วนเครื่องกรองน้ำก็มีขนาดเล็ก ไม่เพียงพอต่อความต้องการในการใช้ทั้งโรงเรียน ผ.อ.กฤษพัชญ์ยังตั้งข้อสังเกตว่า ตั้งแต่มีบ่อขยะมีนักเรียนน้อยลง ปัจจุบันมีนักเรียนอยู่ 40 คน ต่างจากเมื่อก่อนมีนักเรียนอยู่ 70-80 คน ดังนั้น หากไม่มีการจัดการที่ดีก็อยากให้ปิดบ่อกำจัดขยะ ซึ่งอาจจะเป็นผลดีต่อชุมชนและเด็ก

ห้องอาหารโรงเรียนที่ติดมุ้งลวด เพื่อป้องกันจากการรบกวนของแมลงวัน อีกทั้งยังใช้ทำการเรียนการสอนในวันที่มีแมลงวันเยอะจนเรียนในห้องเรียนปกติไม่ได้

ด้าน จีระชัย ไกรกังวาร นายกเทศมนตรีเมืองวารินชำราบ เปิดเผยว่า เทศบาลเมืองวารินชำราบเป็นผู้จัดการดูแล กำจัดขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่บ้านดอนผอุง โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์รับขยะจากหน่วยงานต่างๆ ที่ขอความอนุเคราะห์ เข้าร่วมโครงการ โดยจังหวัดอุบลราชธานี รวมถึงจังหวัดใกล้เคียง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำขยะมาทิ้งที่นี่ มีทั้งขยะทั่วไปและขยะติดเชื้อจากโรงพยาบาล ซึ่งเทศบาลเมืองวารินฯ ใช้วิธีการจัดการขยะด้วยวิธีฝังกลบ ส่วนขยะติดเชื้อจากโรงพยาบาลจะกำจัดด้วยวิธีการเผาในเตาเผา

“ก่อนหน้านี้เคยมีการร้องเรียนเรื่องกลิ่นเหม็นทั่วไป แต่ภายหลังจากที่มีการร้องเรียนเทศบาลฯ ได้จัดการกับปัญหาดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว เนื่องจากมีเครื่องมือครบ จึงไม่มีปัญหาเดือดร้อนแล้ว ทางเทศบาลจัดการกับปัญหากลิ่นเหม็นด้วยการฝังกลบให้ทัน เพราะถ้าฝังกลบทันก็จะมีปัญหา ในช่วงที่ชาวบ้านมีปัญหาคือช่วงที่เตาเผาเสีย แต่ตอนนี้ได้ปรับปรุงเตาเผาใหม่เสร็จเมื่อปลายปีที่ผ่านมา [ปี 2560] จึงทำให้จัดการปัญหาได้เรียบร้อยแล้ว เพราะได้วิศวกรจากมหาวิทยาลัยอุบลราชธานีมาให้คำแนะนำ จึงทำให้กลับมาบริหารจัดการได้เหมือนเดิม” จีระชัยกล่าวถึงปัญหาการร้องเรียนเรื่องบ่อขยะ

หมายเหตุ* ได้แก้ไขข้อมูลบางส่วนจากการโทรศัพท์สอบถาม จีระชัย ไกรกังวาร นายกเทศมนตรีเมืองวารินชำราบ เรื่องตัวเลขปริมาณขยะที่ป่อขยะรับฝังกลบจาก 300 – 500 ต่อ/วัน เป็นปริมาณไม่เกิน 300 ตัน/วัน และแก้ไขปริมาณการเผาขยะที่ติดเชื้อจาก 30 – 40 ตัน/วัน เป็นประมาณ 3 – 4 ตัน/วัน